

Piotr Potejko
Piotr Tchorzewski

Miejsce i znaczenie „Przeгляdu Bezpieczeństwa Wewnętrznego” w realizacji zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Wydany staraniem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego periodyk „Przeгляд Bezpieczeństwa Wewnętrznego” jest pierwszą naukową pozycją wydawniczą Agencji. Stworzenie tego opracowania zostało powierzone przede wszystkim funkcjonariuszom ABW, którzy chcą podzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Czasopismo pozostaje również otwarte dla innych osób, których działalność naukowa lub zawodowa jest zbieżna z ustawowymi zadaniami Agencji określonymi w art. 5 ustawy z dnia 24.05.2002 r.o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu.¹⁾ W ramach tej współpracy zostali zaproszeni m.in.: przedstawiciel Departamentu Spraw Obronnych Ministerstwa Gospodarki (dr inż. Tomasz Nalepa) i pracownik naukowy Instytutu Chemii Wojskowej Akademii Technicznej (dr inż. Stanisław Popiel).

Intencją autorów opracowania jest pragnienie zwrócenia bacznej uwagi na obszar szeroko rozumianego bezpieczeństwa wewnętrznego. Materiał zawarty w pierwszym numerze „Przeгляdu” został przygotowany z jednej strony w celu przedstawienia w możliwie przystępny sposób podstawowych tematów z tego obszaru, a z drugiej strony jako wskazanie zagrożeń. Ich zauważenie i właściwa ocena wydaje się być niezbędną do odpowiedniego formułowania polskiej polityki bezpieczeństwa.

Wyrazem interdyscyplinarnego ujmowania wielopostaciowego bezpieczeństwa wewnętrznego jest zbiór tekstów zamieszczonych w tym numerze „Przeгляdu”. Ich autorzy przedstawiają jego różnorodne oblicza, posługując się pojęciami i metodami analizy stosowanymi przez różne dyscypliny nauk humanistycznych i technicznych.

Wobec ujawniającego się wciąż rosnącego zapotrzebowania na zdefiniowanie pojęcia „bezpieczeństwa wewnętrznego”, ABW stara się wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom. W celu umożliwienia zrealizowania tego założenia pojawiła się konieczność utworzenia naukowego forum dyskusyjnego, którego zadaniem jest wskazanie wielopłaszczyznowości tego pojęcia i wielopostaciowości jego zagrożenia.

Prezentowany numer „Przeгляdu Bezpieczeństwa Wewnętrznego” zawiera studia i analizy wybranych aspektów szeroko rozumianego bezpieczeństwa wewnętrznego oraz jego funkcjonowania w wielorakich przejawach. Nie sposób *explicite* wskazać, gdzie pojęcie „bezpieczeństwo wewnętrzne” się zaczyna i gdzie kończy. Jego zakres i definicja cały czas pozostają przedmiotem dyskusji, chociaż zwykle przyjmuje się, że (bezpieczeństwo):

- jest tożsame z pewnością, oznacza brak zagrożenia fizycznego albo ochronę przed nim. Obejmuje zaspokojenie potrzeby istnienia, przetrwania, całości, tożsamości, niezależności, spokoju, posiadania i pewności rozwoju;
- nie jest określonym stanem rzeczy, lecz ciągłym procesem społecznym, w ramach którego działające podmioty dążą do doskonalenia mechanizmów zapewniających im poczucie bezpieczeństwa;

¹⁾ Dz. U. z 2002 r. nr 74, poz. 676 z późn. zmianami.

- według różnych podmiotów oznacza określony zbiór wartości wewnętrznych, które podlegają ochronie przed wszelkimi rodzajami zagrożeń i odpowiedni do nich zespół środków zabezpieczających te wartości przed tymi niebezpieczeństwami,
- wewnętrzne oznacza stabilność i harmonijność danego systemu – podmiotu zbiorowego,
- zewnętrzne wyznacza brak zagrożenia ze strony innych podmiotów.

Oba aspekty bezpieczeństwa łącznie (wewnętrzne i zewnętrzne) składają się na ogólne poczucie bezpieczeństwa danego podmiotu.²⁾

Wywodząc słowo „bezpieczeństwo” od łacińskiego zwrotu *sine cura (securitas)*, określającego stan pewności, spokoju, zabezpieczenia oraz jego poczucia, można stwierdzić, że termin ten oznacza brak zagrożenia, a także ochronę przed niebezpieczeństwem. Natomiast „zagrożenie bezpieczeństwa” oznacza szczególny stan psychiki lub świadomości wywołany postrzeganiem zjawisk, które oceniane są jako niekorzystne lub niebezpieczne. Innym aspektem zagrożenia bezpieczeństwa są rzeczywiste działania innych uczestników życia społecznego, niekorzystne i niebezpieczne dla żywotnych interesów i podstawowych wartości danego podmiotu (jednostki lub zbiorowości). Zagrożenie, to także możliwość wystąpienia jednego z negatywnie wartościowanych zjawisk. Zagrożenia nierzadko ujmowane są jako zbyt szeroki zespół zjawisk negatywnie ocenianych. Faktycznie część tych zjawisk ma charakter nie tyle zagrożeń, co wyzwania dla polityki bezpieczeństwa państw i instytucji międzynarodowych, tzn. nowych sytuacji, w których pojawiają się niezbywalne potrzeby wymagające sformułowania odpowiedzi i podjęcia stosownych działań. Nerozwiazane wyzwania mogą dopiero przekształcić się w zagrożenia dla bezpieczeństwa narodów i państw. Wyzwania jawią się jako sytuacje trudne, dlatego też zdarza się, że są niesłusznie postrzegane jako niebezpieczeństwa.³⁾

Zagrożenie bezpieczeństwa narodowego jest to taki splot zdarzeń wewnętrznych lub w stosunkach międzynarodowych, w których z dużym prawdopodobieństwem może nastąpić ograniczenie lub utrata suwerenności państwa oraz jego partnerskiego traktowania w stosunkach międzynarodowych, w wyniku zastosowania przemocy politycznej, psychologicznej, ekonomicznej, militarnej etc.⁴⁾

Zamiarem autorów „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” ma stać się źródłem informacji niezbędnych w celu przybliżenia, owianej nimbem tajemnicy, pracy tzw. służb specjalnych.

Wydawnictwo powinno okazać się pomocne studentom, którzy za swój kierunek specjalizacji wybrali zagadnienia związane z bezpieczeństwem.

Należy mieć nadzieję, iż opracowanie może stanowić literaturę pomocniczą w podjęciu dalszej dyskusji nad wypracowaniem jednolitej definicji terminu „bezpieczeństwo wewnętrzne”.

„Przegląd” został opracowany na podstawie jawnych materiałów, a opinie zawarte w artykułach są wyłącznie opiniami ich autorów.

Mamy nadzieję, że rozległość podejmowanej problematyki, zróżnicowanie założeń teoretyczno – metodologicznych i metod analizy w pełni ukazuje różnorodność podejścia do tematu.

²⁾ cyt. za: R. Zięba, *Bezpieczeństwo a terroryzm – aspekty teoretyczne* [w:] K. Kowalczyk, W. Wróblewski (red.), *Terroryzm: globalne wyzwanie*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2006, s. 29.

³⁾ Tamże, s. 30-31.

⁴⁾ cyt. za: J. Pilżys, *Transnarodowe zagrożenia bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej* [w:] K. Kowalczyk, W. Wróblewski (red.), *Terroryzm: globalne wyzwanie*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2006, s. 173.